

243/2000 Sb. Zákon

ze dne 29. června 2000

O rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)

SHRNUTÍ ZÁKONA OD DOSTUPNÉHO ADVOKÁTA

JUDr. Ondřej Preuss, Ph.D.
Garant obsahu

Zákon o rozpočtovém určení daní rozděluje daňový koláč mezi stát, kraje a obce. Zákon č.243/2000Sb., lidově RUD, stanoví **koeficienty pro DPH, spotřební a příjmové daně**. Motivuje samosprávy k rozvoji i péči o obyvatele.

Výpočet používá **základní, velikostní a motivační koeficient**; obec získá vyšší podíl, pokud roste **počet obyvatel** a provozuje školu či stavební úřad. Kraje dostávají část **spotřebních daní z pohonných hmot** na údržbu silnic. Ministerstvo financí zveřejňuje **sdělení o koeficientech** vždy v lednu.

Radnice vítá nové rezidenty – přihlášení trvalého pobytu přidá rozpočtu tisíce za hlavu. Když investor staví logistické centrum, starosta počítá, jak **daň z nemovitosti** a navýšený podíl z DPH zaplatí novou školku.

Spravedlivější dělení daní posiluje soběstačnost obcí a umožňuje jim rozvíjet služby bez zvyšování místních poplatků.

Vyhlášeno dne 9. srpna 2000, datum poslední novelizace 1. ledna 2025

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů a daně z

nemovitých věcí.

§ 2

Základní pojmy

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) celostátním hrubým výnosem daně peněžní prostředky vybrané v průběhu rozpočtového roku ¹⁾ správcem daně, snížené o vrácené prostředky; do celostátního hrubého výnosu daně se nezahrnují částky vybrané na pokutách a částky použité na úhradu nákladů daňového řízení,¹⁾
- b) výnosem část hrubého výnosu daně podle písmene a) zaevidovaná na splatnou daň,
- c) příjemcem obec, kraj, Státní fond dopravní infrastruktury,⁴⁾
- d) částkou určenou k převodu rozdíl mezi daňovým příjmem příjemce a částí daňového příjmu převedenou příjemci celkově od počátku rozpočtového roku.

§ 3

Daňové příjmy rozpočtů krajů

(1) Daňové příjmy rozpočtů jednotlivých krajů tvoří

- a) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušný kraj, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- b) podíl na 9,45 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- c) podíl na 9,45 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- d) podíl na 9,45 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- e) podíl na 9,45 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob s výjimkou
 - 1. daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně,
 - 2. daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 - 3. záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani,
- f) podíl na 9,45 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu a) a v § 4 odst. 1 písm. g),

g) podíl na 9,45 % výnosu záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a výnosu daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani.

(2) Každý kraj se na části celostátního hrubého výnosu daně podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. g) podílí procentem stanoveným v příloze č. 1 k tomuto zákonu.

(3) Součástí daňového příjmu podle odstavce 1 písm. a) není úhrada rozdílu mezi daní vyměřenou nebo dodatečně vyměřenou kraji správcem daně a daní krajem přiznanou nebo dodatečně přiznanou ani příslušenství daně.^{4a)}

§ 4

Daňové příjmy rozpočtů obcí

(1) Daňové příjmy rozpočtů obcí tvoří

- a) výnos daně z nemovitých věcí; příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází,
- b) podíl na 24,16 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- c) podíl na 24,16 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- d) podíl na 24,16 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- e) podíl na 24,16 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob s výjimkou
 - 1. daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně,
 - 2. daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 - 3. záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani,
- f) podíl na 24,16 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu g) a v § 3 odst. 1 písm. a),
- g) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- h) podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- i) podíl na 24,16 % výnosu záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a výnosu daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani.

(2) Procento, kterým se obce s výjimkou hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy a Brna (dále jen „ostatní obce“) podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle

odstavce 1 písm. i), se vypočte jako součet

- a) poměru započtené výměry katastrálních území obce (odstavec 7) k celkově započtené výměře katastrálních území všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03,
- b) poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,10,
- c) poměru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,09, přičemž do počtu dětí a žáků se nezapočítávají individuálně vzdělávané děti, žáci plnící povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky, ve škole zřízené při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky, v zahraniční škole uskutečňující na území České republiky vzdělávání podle zahraničního vzdělávacího programu, v níž ministerstvo povolilo plnění povinné školní docházky, a v evropské škole působící na základě Úmluvy o statutu Evropských škol,
- d) poměru násobku postupných přechodů, vypočteného pro obec pomocí koeficientů postupných přechodů, k součtu násobků postupných přechodů vypočtených za ostatní obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,78 a dále násobeného celkovým procentem, kterým se na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. i) podílejí ostatní obce, toto celkové procento se vypočte způsobem uvedeným v odstavci 4.

(3) Koeficienty postupných přechodů a násobky postupných přechodů [odstavec 2 písm. d)] jsou uvedeny v příloze č. 2 k tomuto zákonu.

(4) Celkové procento, kterým se ostatní obce podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. i), se stanoví pomocí zlomku, v jehož čitateli se uvede násobek přepočítacího koeficientu pro ostatní obce uvedený v příloze č. 3 k tomuto zákonu a celkového počtu obyvatel ostatních obcí, a ve jmenovateli součet násobků příslušných přepočítacích koeficientů uvedených v příloze č. 3 k tomuto zákonu a počtu obyvatel připadajících na hlavní město Prahu, Plzeň, Ostravu, Brno a na ostatní obce.

(5) Procento, kterým se hlavní město Praha, Plzeň, Ostrava a Brno podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. i), se vypočte jako součet

- a) poměru započtené výměry katastrálních území obce (odstavec 7) k celkově započtené výměře katastrálních území všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03,
- b) poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,10,
- c) poměru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,09, přičemž do počtu dětí a žáků se nezapočítávají individuálně vzdělávané děti, žáci plnící povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky, ve škole zřízené při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky, v zahraniční škole uskutečňující na území České republiky vzdělávání podle zahraničního vzdělávacího programu, v níž ministerstvo povolilo plnění povinné školní docházky, a v evropské škole působící na základě Úmluvy o statutu Evropských škol,
- d) poměru násobku příslušného přepočítacího koeficientu uvedeného v příloze č. 3 k tomuto zákonu a

případajícího na hlavní město Prahu, Plzeň, Ostravu nebo Brno a počtu obyvatel hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy nebo Brna k součtu násobků příslušných přepočítacích koeficientů uvedených v příloze č. 3 k tomuto zákonu a počtu obyvatel připadajících na hlavní město Prahu, Plzeň, Ostravu, Brno a na ostatní obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,78.

(6) Při stanovení počtu obyvatel obce pro účely propočtů podle odstavců 2 až 5 a odstavce 7 se vychází ze stavu k 1. lednu běžného roku uvedeného v bilanci obyvatel České republiky zpracované Českým statistickým úřadem k 1. lednu běžného roku.

(7) Započtenou výměrou katastrálních území obce pro účely propočtů podle odstavců 2 až 5 se rozumí výměra, která vychází z údajů Českého úřadu zeměměřického a katastrálního k 1. lednu běžného roku, maximálně však výměra 10 ha na každého obyvatele obce.

(8) Při stanovení počtu dětí a žáků se pro účely propočtů podle odstavců 2 až 5 vychází z dokumentace škol vedené podle školského zákona, a to ze stavu k 30. září roku, který bezprostředně předchází běžnému roku.

(9) Pro účely propočtu podle odstavců 2 až 5 se počtem dětí rozumí počet dětí účastnících se předškolního vzdělávání a počtem žáků se rozumí počet žáků plnících povinnou školní docházku.

(10) Součástí daňového příjmu podle odstavce 1 písm. g) není úhrada rozdílu mezi daní vyměřenou nebo dodatečně vyměřenou obci správcem daně a daní obcí přiznanou nebo dodatečně přiznanou ani příslušenství daně.

(11) Ministerstvo financí stanoví vyhláškou vydanou na základě údajů zpracovaných Českým statistickým úřadem, Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, vždy s účinností od 1. září běžného roku

a) celkové procento, kterým se ostatní obce podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. i),

b) procento, kterým se jednotlivé obce podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) a výnosu záloh a daně podle odstavce 1 písm. i),

c) procento, kterým se jednotlivé obce podílejí na části celostátního hrubého výnosu daně podle odstavce 1 písm. h), stanovené v závislosti na poměru počtu zaměstnanců v obci, vykázanému v příloze k vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti, k celkovému počtu zaměstnanců takto vykázaných v České republice, a to podle stavu k 1. prosinci bezprostředně předcházejícího kalendářního roku.

§ 5

Daňové příjmy Státního fondu dopravní infrastruktury

Daňové příjmy Státního fondu dopravní infrastruktury tvoří 9,1 % z celostátního hrubého výnosu spotřební daně z minerálních olejů.

§ 6

Převod daňových příjmů

(1) Správce daně převádí daňový příjem určený příjemci nejméně jedenkrát měsíčně, je-li částka určená k převodu vyšší než 500 Kč.

(2) Částku určenou k převodu v posledním měsíci rozpočtového roku převede správce daně příjemci, i když tato částka nepřesahuje 500 Kč, tak, aby bylo možno využít i nejzazšího termínu k provádění platebního styku stanoveného bankou, která vede účty správce daně, a tato částka byla připsána na účet příjemce v témže rozpočtovém roce. Částku určenou k převodu v posledním měsíci rozpočtového roku, která již nemohla být z časových důvodů připsána na účet příjemce v témže rozpočtovém roce, převede správce daně na účet příjemce neprodleně po skončení rozpočtového roku jako operaci následujícího rozpočtového roku.

(3) Pokud správce daně spravuje daně, které nejsou příjmem státního rozpočtu a u kterých příjemcům nevzniká nárok ve formě podílu na celostátním hrubém výnosu daně, převede výnos těchto daní podle tohoto zákona jejich příjemcům nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy tyto prostředky byly zaevidovány na osobním účtu daňového subjektu na jeho splatnou daň.

(4) V období od počátku rozpočtového roku do nabytí účinnosti vyhlášky podle § 4 odst. 11 pro tento rozpočtový rok se při převodu použijí procenta stanovená platnou vyhláškou. Celkové částky převedené příjemcům v uvedeném období se zúčtují s následujícími převody daňových příjmů.

(5) Podle odstavců 1 a 2 postupuje správce daně obdobně u převádění daňových příjmů neuvedených v § 1, které jsou určeny příjemcům podle zvláštních zákonů.

(6) Daňové příjmy vybrané poslední pracovní den rozpočtového roku, které již nelze z časových důvodů v tomto roce převést na účty oprávněným příjemcům, budou z účtů státního rozpočtu před uzavřením výsledků hospodaření státního rozpočtu Českou národní bankou vyčleněny a po roztřídění do příslušných druhů daní převedeny na účty oprávněných příjemců do 10 pracovních dnů následujícího rozpočtového roku.

§ 6a

Pozastavení převodu podílu na výnosu daní

(1) Nesníží-li územní samosprávný celek svůj dluh podle zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti a jeho dluh k následujícímu rozvahovému dni převyšuje 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky, Ministerstvo financí v následujícím kalendářním roce rozhodne o pozastavení převodu jeho podílu na výnosu daní ve výši 5 % z rozdílu mezi dosaženým dluhem a 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky.

(2) Pozastaven může být převod podílu územního samosprávného celku na výnosu

a) daně z přidané hodnoty,

b) daní z příjmů právnických osob, s výjimkou daně z příjmů právnických osob, jejímž poplatníkem je příslušný územní samosprávný celek.

(3) Správce daně na základě rozhodnutí Ministerstva financí nepřevede podíl územního samosprávného celku na

výnosu daní do výše uvedené v rozhodnutí.

§ 6b

Zrušení pozastavení převodu podílu z moci úřední

(1) Nepřevyšuje-li dluh územního samosprávného celku, jemuž byl pozastaven převod podílu na výnosu daní, k následujícímu rozvahovému dni 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky, Ministerstvo financí rozhodne o zrušení pozastavení převodu podílu na výnosu daní.

(2) Správce daně převede podíl na výnosu daní, jehož pozastavení převodu bylo zrušeno, územnímu samosprávnému celku do 14 dnů ode dne, kdy obdržel rozhodnutí Ministerstva financí o zrušení pozastavení převodu podílu na výnosu daní.

§ 6c

Zrušení pozastavení převodu podílu na žádost

(1) Územní samosprávný celek může požádat Ministerstvo financí o zrušení pozastavení převodu podílu na výnosu daní k uhrazení svého dluhu vzniklého do konce rozpočtového roku, v němž dluh územního samosprávného celku převýšil 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky.

(2) Územní samosprávný celek v žádosti uvede výši podílu na výnosu daně, o jehož zrušení pozastavení převodu žádá, a dluh, k jehož úhradě bude použit.

(3) Ministerstvo financí v rozhodnutí uvede výši podílu na výnosu daně, jehož pozastavení převodu se zrušuje, a dluh, na jehož úhradu je podíl určen.

§ 6d

Převod podílu po zrušení pozastavení na žádost

(1) Správce daně převede podíl na výnosu daní územnímu samosprávnému celku do 14 dnů ode dne, kdy obdržel rozhodnutí o žádosti o zrušení pozastavení převodu podílu.

(2) Územní samosprávný celek použije převedený podíl na výnosu daní na úhradu dluhu uvedeného v rozhodnutí do 90 dnů od připsání na jeho účet.

(3) Územní samosprávný celek účtuje o převedeném podílu odděleně.

(4) Nepoužije-li územní samosprávný celek podíl na výnosu daní převedený podle odstavce 1 na úhradu dluhu uvedeného v rozhodnutí do 90 dnů ode dne jejich připsání na svůj účet, Ministerstvo financí rozhodne o dalším pozastavení podílu územního samosprávného celku na výnosu daní ve výši peněžních prostředků, které nebyly použity na úhradu dluhu.

§ 7

Ustanovení přechodná

(1) Daňové příjmy, na které vznikl obcím nárok podle dosavadních právních předpisů a které nebyly převedeny do 31. prosince 2000, se převedou do rozpočtů obcí podle dosavadních právních předpisů.

(2) Procento, kterým se každá obec podílí na uvedené procentní části celostátního hrubého výnosu podle § 4 odst. 1 písm. b) až f) zveřejní Ministerstvo financí vyhláškou poprvé s účinností od 1. ledna 2001 poměrem násobku počtu obyvatel obce podle bilance počtu obyvatel České republiky k 1. lednu 2000 a koeficientu velikostní kategorie obce k součtu těchto násobků všech obcí v České republice.

§ 8

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2001.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.

Příloha č. 1 k zákonu č. 243/2000 sb.

Procenta, kterými se jednotlivé kraje podílejí na části celostátního hrubého výnosu daně podle § 3 odst. 1 písm. b) až f) a výnosu podle odstavce 1 písm. g)

Kraj	Procento
Hlavní město Praha	3,183684
Středočeský	13,774311
Jihočeský	8,607201
Plzeňský	7,248716
Karlovarský	3,772990

Ústecký	8,242502
Liberecký	4,681207
Královéhradecký	6,442233
Pardubický	5,555168
Vysočina	7,338590
Jihomoravský	9,526055
Olomoucký	6,751705
Zlínský	5,251503
Moravskoslezský	9,624135
Úhrn	100,000000

Příloha č. 2 k zákonu č. 243/2000 sb.

Koeficienty a násobky postupných přechodů

Obce s počtem obyvatel od-do	Koeficient postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0 – 50	1,0000	1,0000 x počet obyvatel obce
51 – 2 000	1,0700	50 + 1,0700 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 50
2 001 – 30 000	1,1523	2 136,5 + 1,1523 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 2 000

30 001 – a více 1,3663

34 400,9 + 1,3663 x počet obyvatel z počtu
obyvatel obce přesahujících 30 000

Příloha č. 3 k zákonu č. 243/2000 sb.

Přepočítací koeficient

Hlavní město Praha 4,0641

Plzeň 2,2961

Ostrava 2,2961

Brno 2,2961

Ostatní obce 1,0000

¹⁾ § 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

²⁾ § 59 odst. 6 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁾ Zákon č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

^{4a)} § 58 zákona č. 337/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ § 38a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁾ § 36 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁾ § 46 zákona č. 337/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁾ § 58 zákona č. 337/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.